

КОЛЛЕГИЯ

Бөлүмдө иги атламга көзгө урунадыла

Көп болмай КМР-ни Правительство суну Президенти Мусулманы Аминин башчылыгында. Транспорт эмда жол мюк министрствону коллегиясы жылыныу болгонду. Анда алай айга тамамланган ишени эзелгендиле эм атылгө керек жумушланы да белгилегендиле, деп билдирдилик ведомствону пресс-спубжасанды.

Жайылыуга республиканы Парламентини. Промышленносте, транспорт, сьвась эм жол мюк комитетини таматасы Байдаланы Салих, жол мюк эм транспорт бөлүмүнө сыйлы ишчилери Ануарбий Суенев бля Мухарби Амальчиев, УГИБД-ни таматасыны кулугууну толтурган Роберт Яильеве, профилни ведомствону, организациланы эм предпритиягына келечилери кытышгандыла.

Ведомствону ишени юсюнден транспорт эм жол мюк министр Аман Дышеков билдиргенди. Ол келирээ тамамлангырга тийишли борчланы юсюндөн да айтканды. Ол санда пассажир транспорт жөнүртүлгүсүн, «Нальчик» аэропорт илгендирилгенин, Ашуров бля Суворов орманла бирге кылушган жерде темир жолну юсю бля автомобильне жюрорина болулгун да чертгенди.

ЖЫЙЫЛУУ

Ал жанында — физкультура бля күрөшгөн адамланы санын көбөйтүш, шахарланы бля эллене спорт объектле бля жалчытыу

Кыбарты-Малкыарны Спорт министрствосунда журналистле бля тубеишу болгонданы, аны кезилде ведомствону башчысы Ислам Хасанов милдет проектини тамамлау не халда болганы бля шьгарындагы, салынган борчланы юсперинден айтканды.

Ислам Маратович билдиргенди, арт жылдада республикада спорт арала бля жалчытыуда уллу иш толтурулганды. Биогонлоке районда бля шахарлада 1668 спорт мекени бардыла, ол санда 17 бассейн, 12 стадион, 505 спорт зал бля 957 шькю бля жара этерча бериле. Бу жаны бля эки баш магналаны программа ишлейди. «Кыбарты-Малкыр Республикада физкультураны бля спортну айнытуу» эм «Росси Федерацияда 2016-2020 жылдада физкультура бля спортну айнытуу». Россеини Президенти Владимир Путинни май буйруклары тамамлануу чеклеринде 12 уллу миллет проект жашауда бардырылдыла.

Сора физкультураны жайгы аталган ишле «Демография» миллет проекте да киредиле. Спортну айнытуу бля байланы 2024 жылга дерин салынган борчланы санадан ачы жерни физкультура бля корешген адамланы санын 6,7 проценттен 55 процентке дерин жетдириу, халкыны жарау этерча жерле бля жалчыты алдыла. Федерал толтуруучу власть органла эм муниципалителле бля бирге ишленуу хайрындан бытлар

«Спорт — жашауну нызамы» эм «Росси Федерацияда 2016-2020 жылдада физкультура бля спортну айнытуу» эм «Росси Федерацияда 2016-2020 жылдада физкультура бля спортну айнытуу». Россеини Президенти Владимир Путинни май буйруклары тамамлануу чеклеринде 12 уллу миллет проект жашауда бардырылдыла.

Сора физкультураны жайгы аталган ишле «Демография» миллет проекте да киредиле. Спортну айнытуу бля байланы 2024 жылга дерин салынган борчланы санадан ачы жерни физкультура бля корешген адамланы санын 6,7 проценттен 55 процентке дерин жетдириу, халкыны жарау этерча жерле бля жалчыты алдыла.

Федерал толтуруучу власть органла эм муниципалителле бля бирге ишленуу хайрындан бытлар

«Спорт — жашауну нызамы» эм «Росси Федерацияда 2016-2020 жылдада физкультура бля спортну айнытуу» эм «Росси Федерацияда 2016-2020 жылдада физкультура бля спортну айнытуу». Россеини Президенти Владимир Путинни май буйруклары тамамлануу чеклеринде 12 уллу миллет проект жашауда бардырылдыла.

Дагында мындан арысында республика магналаны жолла мардалга келишчирч таландыруу ишле бардырылдыкыдыла, анга көре муниципал селтеге да кьаралычра субсидияла бөлнюрюкюделе. Сагынылган социал экономика магналаны проектлени жашауда бардырыла федерал, республика эм башка бюджеттенде болушук илгенгени да эсерттергенди. Министр айтканыча, биогонлоке жол мюкпеде жангы бийик технологияла тирин хайрыланылдыла. Анга көре,

«Кыргызсаууз республика» проектин чеклеринде эки жылы ичинде жоллада мониторинг бардырган 200 камераны он кергеге келтирчирч мадар этилгилди. Мусулманы Алий пассажирини ташуу эм жол мюк бля байланы дагында тапай сорго бергенди. Жууналга тынгандан сора ведомствону ишени уллу багга бунгениди. Азында тутхан жоллардан таймай, бөлүм дайым айны барычра кыларыннан келгени аямаларны тежегенди.

Курдланланы Сулейман.

Алай бля ФОК Залукожаевде ишлеп башланганды. Кеп функциялы майданла Нальчикке, Бахсанда, Прохладада, Терекде, Кыштакта, Экинчи Чегемде, Кенжеде, Акь-Сууда бля Хасанияда ачылгандыла. Футбол майдана Былымда, Атажукнода эм Каменикостокте элде ишленгендиле. Кыштакта уада кеп функциялы спорт комплексин курулушу башланганды. Юч кышкык халда этилен келишимин чеклеринде спортну айнытууга Федерал бюджеттен 358,06 миллион эмда регионкучундан да 23,6 миллион сом бөлнүргениди. Министр айтканыча, бу ахчага спорт инвентар бля техника алынырыкыдыла, Бахсан шахар округда бля Прохладе районуну Караган элинде ФОК-ла, Шалушкада бля Псыхюркеде «универсал спорт залла, Майскийде — жалган кырдыгы бля футбол майдан, районда сабийеге спорт-саулук кочулу комплекслери бля 25 кеп функциялы оюн майданла ишленгилди.

2024 жылга дерин «Спорт — жашауну нызамы» федерал проектин чеклеринде дагында талай уллу проект тамамлангырыкыды, аны ючюн 754,57 миллион сом бөлнюрчө келишимге тауусулгандыла. Анарга көре ара шахарыбызда Шубькулюн скверинде шендогюлюк

жиги бля толтурулдыла. Ол кезилде, сөз ючюн, 57 километр жолла ишленгендиле, 96 кеп курулганды эмда аладан беш жоюге жууугу тап халга келтирилгенди. Адамлага талпыкыга деп агаачада сагынылган тирелгенде 265 жарашдырылдыла, от тошуу жанга бля кыоркуусулукка сак болууга чакыргын 575 белги орнатылганды.

Ангылауу ишени тамамлар умтуда бир неча лекцияла, ушакыла, дерсе бардырылдыла, беш жюк басма материалла коллештингенди. Биогонлоке республиканы телеканалларнда бля тема бля байланы видеореалие керзонлентелени турдыла. Анда эмда социальны селтеде ангылауу иш да андан ары бардырылдыла.

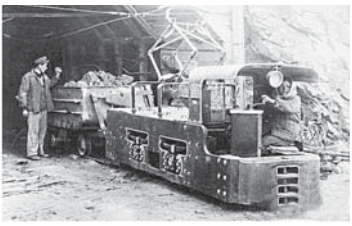
«Экология» миллет проекте кирген «Агьчыланы сакылуу» программаны чеклеринде бля мюкюнө от тошуондо кыоруучура, тийишли учредендияланы техника эмда турдувание бля олжуртууга 34 миллион сом жибериленди. Анга онбир машина эмда оборудованиядан да жоюге жууук чакылы сатып алынганды.

Ульашланы Мурат хазырылганды.

Тай-байыкчыландырычу комбинатка — 80 жыл

Сентябрде Тирнаууану фольфрам-молибден комбинаты ишлеп башланганы 80 жыл болды. Аны кьуралууну тарыхы эртте башланганды. 1937 жылда окьуну ачкында магнадан кьазып, байыкчыландырычу комбинаты да ишлеп тебиргендиле. Бахсан сууну жагысында, алгыни Гиржонан орналган жерде Тебен Бахсан деген эл, 2700 метр бийикликте уа курулушчулага Горный посёлок да курулды.

Махтаулу тарых, ахшы умутла

1940 жылда сентябрде ишлеп башланганды. Алай ол кепге бармаганды: уруш башлангы, предпритияны ишчилерин кьорюгенди, ол кеси да чачдырылды. Алай 1945 жылда январда ол хангыдан «туганды». Анда чьгарыргын магнадан аскер кереклеге жибериленди. Молибдени кьурч чьгарыуда хайырылангандыла, фольфрамдан а топ окьулага керекли темирин жарашдырылдыла.

Урушдан сора комбинат аз-аз акылангы тебиргенди, 1955 жылда уа Тебен Бахсан посёлок Тирнаууану алай айланганды. Ол заманда аны халкык 12 мингге жетгенди. Алты жылдан а шахарга экинчи ишн посёлок — Горныйде — жашагырч анла кьорюледиле. Ала «Молибден» рудникте канат жол бля кьорюлендиле. Алтмышынчы жылдада жер тубогендик рудникте Нейфёде сурьгалангандыла. Анага Социалст Урууну Жигити деген сыйлы ат алагыны бля берге Ленини жоудан артык мекям киргенди.

Алай 90-чы жылдада, Совет Союз юсюндан сора, комбинат тозурап тебиргенди. 1993 жылда азакла азайгандыла, алай эсе уа, магнадан ден алты керге аз чьгарылып башланганды. Продукцины багысы тошгени, производство фрайда келтирме токтаганды.

Заводу тозурадан кьулачырыга керешгендиле. 1998 жылда ол республиканы илгени кьорюргениди, алай тирлиген а этмгенди. Кеп да бармай аны кьурачылны 9 миллион сомга жетгенди.

2000 жылда Тирнаууану алыгы тошгени уа комбинатка 34,6 миллион сом багысы заран тошорилгенди. 2001 жылда предпритие банкрот болганды, аны ырыскызын сатарга тошгениди. Кыралны ономучулары аз тобеген металлыны фольфрамны — чьгарыруну бля

болсон, фольфрам-молибден производство алыгы юконе турса, алгынка ишлеп башласа, Тирнаууану, Кыбарты-Малкыр да башта торлю жашуу этип башларыкыдыла. Россиеге да аны хайры уллу болуукту.

ЮсЮПЛАНЫ Галина.

ЭСГЕРИУ АКЦИЯЛА

Бир зат да унутулмайды

Экинчи дуня урушун бошолганы битеу дуня магналаны иш болгонданы. Ол кон хорланганды нацям бля фашизм, битеу адам улуну алдында этилен аманыкчылык. Ол Хорлонда баш мезгилде Совет Союз эм аны башкар скверини турдыла. Совет аскерине душманы Берлинге дерин сургенчеге, нацист Германия бля аны союзникери басынмакчы турган тирелени да тазалай. Улуу Ата жур урушда совет халк Хорлопаны алмаса, отурсулук жер баш бийлеп кьурч деген кьорулу бур эди.

Экинчи дуня урушун бошолган юкуне хорланганы «Велико кие вилко страны» Битуроссей акция 2020 жылда 2 сентябрде Купителуя октка кьол салынганды. 3 сентябрде уа Совет Союз Улуу Хорлопаны белгилегениди. 2020 жылда ол кон Россией Аскер матоулук коночо — Экинчи дуня урушун бошолган кончо — беллегенди. Биз ол заланы, ата-бабаларыбызны жинтилликерин, шендогю кыралпаны мюмьр жашуулары ючюн кошуумкулукларын эде тутурга тийишбиз.

Экинчи дуня урушун бошолган юкуне хорланганы «Велико кие вилко страны» Битуроссей акция 2020 жылда 2 сентябрде кураллыкды. Кыбарты-Малкыр Республикажаны Маданият министрствосу республиканы районларыны бля шахарларыны 14 майданда кинофильме керзонторюкю.

Соруну жууап

Уруну китапчыкыкыны кьайсын сайларга болдукуду?

«Уруну китапчыкыкыны кьайсын — кьагыт неда электрон тюрлюксин — сагылангы» эмдэ юсюндөн 2020 жылы 31 декабрден не дер жакы билдирдиге керекди. Ол конюнге жетишалмасагыз да, сизни кийин жазарга тартырык тойюндю» — деп жууа алгандыла РФ-ни Пенсия фондудан.

Алай бля бирге кадрла бөлүмю правительствону ономун толтурууга керекди. Алай эсе уа, сайлау этерге тошоркиди. Эки китапчыкына да кьура амал болуук тойюндю. Эскисин кьомна десегиз, иш беричю анда болган шартланы акисине да кийрилдики — кьагыт эмда электрон тюрлюкере.

Электрон тюрлону китапчыкыны сайласыга, кьагыт тюрлону кьорулууга тудурулукта эмда анга кьайгыр онг болуук тойюндю.

Айлыкны бек аз ёлчмени кылай бирге ёсеркиди?

Уруну эм социал кьорулау министрствону тюрлеулерине керге, иште жарауу адамны жашуу этерге жетерик ахчасыны бек аз ёлчмени буйлыны экинчи кварталында 12 392 сом болгонданы. Ма ол «бек аз ёлчмен» 2021 жылда баш магналаны болуукту, алай бля уа МРОТ келер жыл биринчи январдан 262 сомга ёсеркиди.

Алай аз нек кьорулау? Правительство бюджедини кьурайт эм алып тураргыди; — дейди «Труда» жамаат кьыймылдуу башчысы Сергей Песков. — Алайсык организациялага ахча белген бюджетле кытылык сынарга болууктады. Ол а саулга кьыралды иш хаккыны ёсерине чьрмау этеди.

Алай аз нек кьорулау? Правительство бюджедини кьурайт эм алып тураргыди; — дейди «Труда» жамаат кьыймылдуу башчысы Сергей Песков. — Алайсык организациялага ахча белген бюджетле кытылык сынарга болууктады. Ол а саулга кьыралды иш хаккыны ёсерине чьрмау этеди.

Нецца тёлуну болганыны жибериуде тышына?

Налого, автомобиль тазире, кредитлерин, ЖКУ-ну жумушлары ючюн хакьларын тёлеме, 30 минг сомдан артык жыйышдыргына, алименттерин эмда башканы саулугуна хата сагыны ючюн коллешсаныны бермек, 10 минг сом бир чьл болуучула кьайгыр этилме. Жалпаны ма алага эркин этмезге болууктады тыш кьыраллага чьгарыга, — деп айтгалады ёкюм Марат Шевелев. — Борчу болганыны иш Сюд приставланы федерал службасына тошю эсе, ол адамны тышына жибериуге эркинлик берилди.

«Чкенден атыр кьайгырча кьоркуу болганыны кьайгыр этилме. Жалпаны ма алага эркин этмезге болууктады тыш кьыраллага чьгарыга, — деп айтгалады ёкюм Марат Шевелев. — Борчу болганыны иш Сюд приставланы федерал службасына тошю эсе, ол адамны тышына жибериуге эркинлик берилди.

Чкенден атыр кьайгырча кьоркуу болганыны кьайгыр этилме. Жалпаны ма алага эркин этмезге болууктады тыш кьыраллага чьгарыга, — деп айтгалады ёкюм Марат Шевелев. — Борчу болганыны иш Сюд приставланы федерал службасына тошю эсе, ол адамны тышына жибериуге эркинлик берилди.

Федерал газетлени материалларына керге ТЕКУЛАНЫ Хуаа жарашдырганды.

